

Аналіз використання лепехи звичайної у медичній практиці та перспективи вивчення

Таллер О.Ю., Гонтова Т.М.

Кафедра фармакогнозії, технології ліків і медичної ботаніки, каф. ботаніки

Донецький національний медичний університет ім.М.Горького, м. Донецьк, Україна,

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

talleroju@mail.ru

Лепеха звичайна (*Asogus calamus*) широко розповсюджена у лісовій та лісостеповій зоні України рослина. Офіційною сировиною є кореневища лепехи – *Rhizomata calami*. У офіційній медицині відомі лікарські препарати з широким спектром дії. Більшість препаратів використовують для лікування захворювань шлунково-кишкового тракту, зокрема гастритів з підвищеною кислотністю шлунка та виразкової хвороби шлунка, дванадцятипалої кишки. В Україні зареєстровані лікарський збір «Шлунково-кишковий збір»), таблетки «Вікалін», «Вікаір». Відомі препарати, які використовуються при зниженій кислотності шлункового соку «Гербогастрин» (Україна), «Sedovent» (Німеччина). Лепеха звичайна містить ароматичні гіркоти, що покращують процеси травлення. Тому на її основі створено препарати «Шлунковий збір № 3», Dr. Theis Swedish bitters (Німеччина), БАД «Прополіс+аір» (Росія). Іншу групу складають препарати з використанням ефірної олії лепехи для лікування та профілактики запалень сечовивідних шляхів і сечокам'яної хвороби «Оліметин», «Роватин», «Енатин» та «Ровахол» (Німеччина), «Урогран» (Польща). Українські фармацевтичні підприємства випускають препарати «Фітодент» та «Стоматофіт», що застосовують у стоматології. Екстракт лепехи додають до деяких лікувально-профілактичних зубних паст, наприклад «Айра», «Нове життя». Відомий препарат для зовнішнього застосування з протизапальною та регенеруючою дією «Аркален» (Польща).

Таким чином, кореневища айру знаходять досить високий попит на фармацевтичному ринку України. Але сировина була стандартизована за радянські часи. На кореневища лепехи є фармакопейна стаття «Корневища айра» ДФ XI, також є монографія у ЄФ. Сучасні вимоги ДФУ до ЛРС, що використовується в Україні, потребують мати необхідну нормативну базу. Тому аналіз підходів до стандартизації ЛРС в Україні та Європі, перегляд статті ДФ XI, проведення експериментальних досліджень на серіях вітчизняної сировини та розробки монографії для ДФУ із є першочерговою задачею.

Література

Котов А.Г. Правила викладання та порядок розробки монографій на лікарську рослинну сировину. Частина 1 / А.Г Котов // Управління, економіка та забезпечення якості в фармації. – 2011. – № 6 (20). – С. 16-22.